Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, (1851-1911)… “Ο Άγιος των ελληνικών γραμμάτων", ο «κοσμοκαλόγερος»

24.01.25 ΕΦΣΥΝ ΝΗΣΙΔΕΣ

ΑΠΟΨΕΙΣ24.01.25 11:58

Κωστής Καζαμιάκης. 1*

Ισοκράτης. Αθηναίος ρήτορας (436 – 338) : Το της πόλεως όλης ήθος, ομοιούται τοις άρχουσιν.

Ο Παπαδιαμάντης έγραψε με ολόφωτη, υπέρλαμπρη, ιδιαίτερη, απαράμιλλη γλώσσα τρία μυθιστορήματα: "Η Μετανάστις", "Οι έμποροι των Εθνών", "Η Γυφτοπούλα". Έγραψε ακόμη τρία μεγάλα διηγήματα: "Χρήστος Μηλιόνης", "Φόνισσα", "Ρόδινα Ακρογιάλια". Ακόμα 180 διηγήματα και 40 Μελέτες και Άρθρα.

Θησαυροί του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη. Αποφθέγματα, αφορισμοί.

Έγραψε για την Ελληνική γλώσσα:

-Καίτοι αγράμματη, η γραία μ’ εδίδαξεν ότι εις την ελληνικήν γλώσσαν, άλλως νοούμεν, άλλως ομιλούμεν και άλλως γράφομεν.

-Η γλώσσα η ελληνική έπρεπε να βλέπει μακράν, ως φάρον παμφαή (πάμφωτο), την λαμπράν αίγλην της αρχαίας χωρίς να έχει τέρμα τον φάρον αυτόν. Ο φάρος οδηγεί εις τον λιμένα, δεν είναι αυτός ο λιμήν. «Μελετήματα και άρθρα».

Είπαν για την Ελληνική Γλώσσα:

-Μένανδρος: Η γλώσσα λανθάνουσα τ’ αληθή λέγει.

-Κικέρων: Ει θεοί διαλέγονται, την των Ελλήνων γλώττη χρώνται.

-Θεόδωρος Β` Λάσκαρις: Απασών γλωσσών το ελληνικόν υπέρκειται γένος.

Ο Παπαδιαμάντης έγραψε για την Αλήθεια.

-Η αλήθεια είναι πάντοτε παράλογος, και διά τούτο δεν την λέγουσι ποτέ οι φρόνιμοι και ηλικιωμένοι άνθρωποι, αλλά την ομολογούσιν οι μεθυσμένοι, οι τρελλοί, οι άρρωστοι και τα μικρά παιδία. «Οι Έμποροι των Εθνών».

-Άνευ ψεύδους ουδεμία υπόθεσις ευοδούται.

-Πας άνθρωπος εργάζεται δι' εαυτόν, επί τη προφάσει ότι εργάζεται δια τους άλλους. «Η Μαυρομαντηλού».

Αισχύλος, «Ὅπλων κρίσις». Απλά γαρ εστι της αληθείας έπη. Απλά είναι τα λόγια της αλήθειας.

Ο Παπαδιαμάντης έγραψε για Πλούτο, χρήμα, φιλαργυρία.

-Σ' αυτή την εποχή που βρεθήκαμε, να σε χαρώ … Μεγάλο κεσάτι, μεγάλη δυστυχία στον κόσμο! … Ο παράς, δεν ξέρω πού πάει και χώνεται, και δε βγαίνει στο μεϊντάνι. «Ο Πολιτισμός εις το Χωρίον».

-Η πλουτοκρατία ήτο, είναι και θα είναι ο μόνιμος άρχων του κόσμου, ο διαρκής Αντίχριστος. Αύτη γεννά την αδικίαν, αύτη τρέφει την κακουργίαν, αύτη φθείρη σώματα και ψυχάς.

-Για ν' αποκτήση κανείς γρόσια, άλλος τρόπος δεν είναι, πρέπη νάχει μεγάλη τύχη, να εύρη στραβόν κόσμο, και να είναι αυτός μ' ένα μάτι, δεν του χρειάζονται δύο. Πρέπει να φάη σπίτια, να καταπιή χωράφια, να βουλιάξη καράβια, με τριανταέξ τα εκατό θαλασσοδάνεια, το διάφορο κεφάλι.

Αριστοτέλης: Όλως το πλουτείν εστιν εν τω χρήσθαι και ουχί εν τω κεκτήσθαι.

Η αρνητική και απαισιόδοξη άποψη του Παπαδιαμάντη για την Πολιτική και τους πολιτικούς.

-Η αργία εγέννησε την πενίαν. Η πενία έτεκεν την πείναν. Η πείνα παρήγαγε την όρεξιν. Η όρεξις εγέννησε την αυθαιρεσίαν. Η αυθαιρεσία εγέννησε την ληστείαν. Η ληστεία εγέννησε την πολιτικήν. Ιδού η αυθεντική καταγωγή του τέρατος τούτου.

-Θα έλεγε τις ότι η χώρα αύτη ηλευθερώθη επίτηδες, διά να αποδειχθή, ότι δεν ήτο ικανή προς αυτοδιοίκησιν. «Βαρδιάνος στα Σπόρκα».

-Και τι πταίει η γλαυξ, η θρηνούσα επί ερειπίων; Πταίουν οι πλάσαντες τα ερείπια. Και τα ερείπια τα έπλασαν οι ανίκανοι κυβερνήται της Ελλάδος.

-Το πλείστον κακόν οφείλεται αναντιρρήτως εις την ανικανότητα της ελληνικής διοικήσεως. Θα έλεγέ τις, ότι ή χώρα αύτη ηλευθερώθη επίτηδες, δια να αποδειχθή, ότι δεν ήτο ικανή προς αυτοδιοίκησιν. «Βαρδιάνος στα Σπόρκα».

Πλάτων: Ο αληθινός άρχων ου πέφυκε το αυτώ συμφέρον σκοπείσθαι αλλά το τω αρχομένω.

Ο Παπαδιαμάντης είπε για την Κοινωνία.

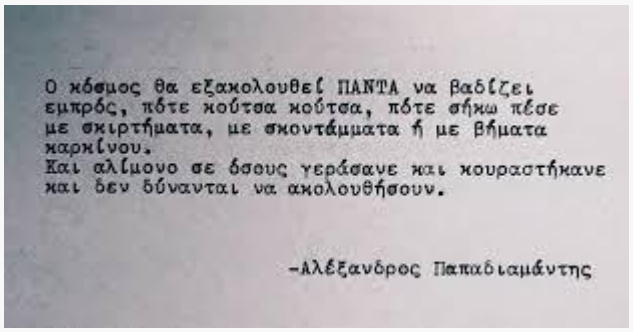
-Η γειτονιά ουδέν άλλο είναι ειμή κατάσκοπος, και ο κόσμος, τύραννος, βασανιστής ανηλεής.

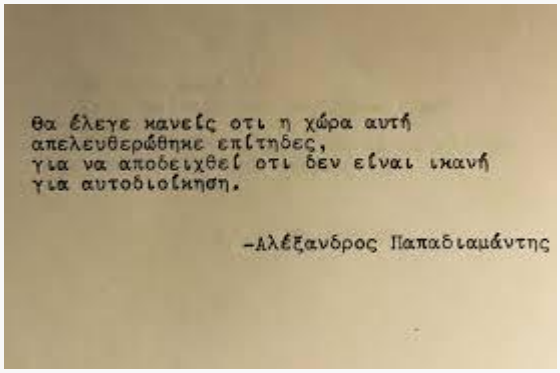
-Το Ελληνικόν έθνος, το δούλον, αλλ' ουδέν ήττον και το ελεύθερον, έχει και θα έχει δια παντός ανάγκην της θρησκείας του. Το επ' εμοί, ενόσω ζω και αναπνέω και σωφρονώ, δεν θα παύσω πάντοτε, ιδίως δε κατά τας πανεκλάμπρους ταύτας ημέρας, να υμνώ μετά λατρείας τον Χριστόν μου, να περιγράφω μετ' έρωτος την φύσιν, και να ζωγραφώ μετά στοργής τα γνήσια Ελληνικά έθη. «Λαμπριάτικος ψάλτης».

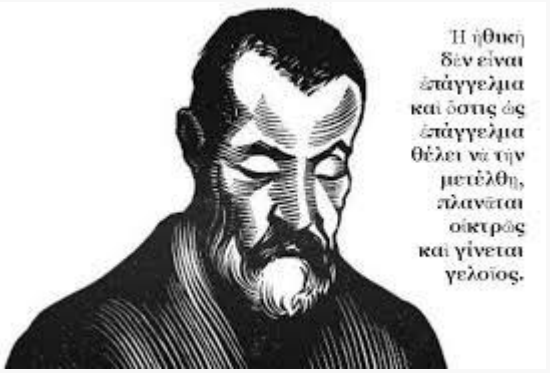
-Πάσαν σημαντικήν κάκωσιν δύναται η φύσις να υπομείνει :την πείναν, το ψύχος, την οδύνην και την ένδειαν. Αλλ' η ένδεια της καρδίας, ω, αυτή μαραίνει το σώμα και την ψυχήν. Επί της γης δεν δύναται να υπάρξει τιμωρία σκληροτέρα της αστοργίας και του μονήρους βίου. «Η Γυφτοπούλα».

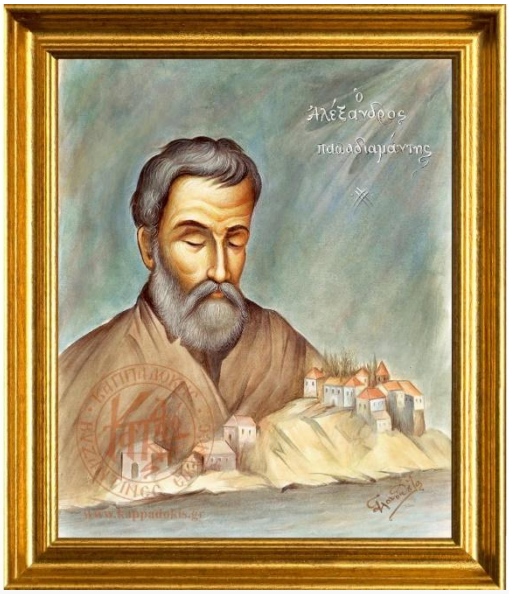
Αριστοτέλης, Πολιτικά β`: Όλως δε το συζήν και κοινωνείν των ανθρωπικών πάντων χαλεπόν.

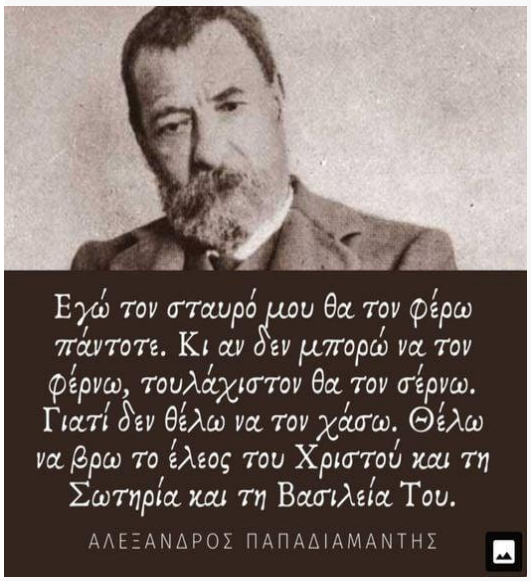

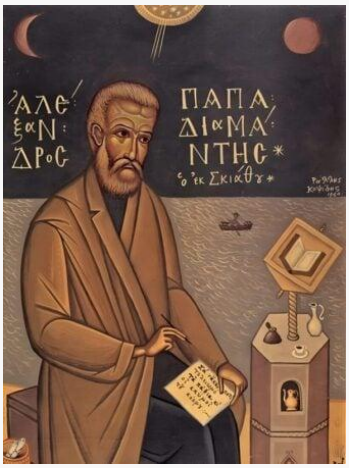

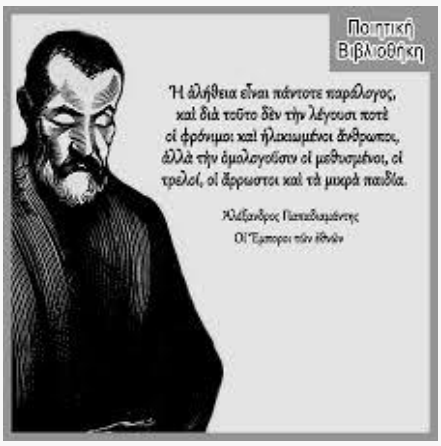

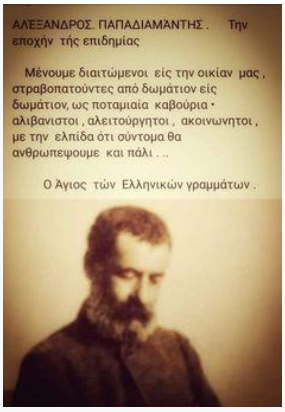
1*. Αρχιτέκτων. Ιστορικός Αρχιτεκτονικής. Ιστορικός Τέχνης.

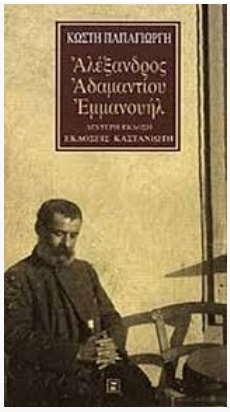

Η ΦΟΝΙΣΣΑ –[Audiobook] Αφήγηση: Κατίνα Παξινού

https://www.ebooks4greeks.gr/h-fonissa

ΕΡΩΣ – ΗΡΩΣ (διήγημα) – [Audiobook]
https://www.ebooks4greeks.gr/erws-hrws

ΟΝΕΙΡΟ ΣΤΟ ΚΥΜΑ (διήγημα) [Audiobook]
https://www.ebooks4greeks.gr/oneiro-sto-kyma